Hippo

3-1984

OSUUSPANKIN LASTENLEHTI

TAIVALVUO 1984

Pikaista purtavaa

● *Kunnon ruoka on kunnon ruokaa. Joskus on kiire, kesälläkin, ja silloin tarvitsee pikapurtavaa, kun nälkä kuitenkin aina välillä yllättää. Ja jos ruuanlaittaja ei ole paikalla, on ruoka tehtävä itse. Tai pitäisikö sanoa, että ruuan saa tehdä itse, sillä se on ihan mukavaa puuhaa.*

TEKSTI: JOHANNA JOKIPALTIO
KUVA: ERKKI HELO

Hodareita ja hampurilaisia

Ravintoasiantuntijat sanovat, että hot dogit, hodarit tai miksi niitä kutsutaan, ja hampurilaiset ovat puppuruokaa. Mutta ei kai kukaan pistä pahakseen, jos niitä joskus syö. Etenkin, kun niitä on helppo itsekin tehdä.

Hot dogiin tarvitset soikean sämpylän. Halkaise sämpylä niin, että se jää toisesta pitkästä sivusta vähän kiinni ja lämmitä sitä hetki uunissa tai grillissä. Kun sämpylä on lämminnyt, sujauta väliin lämmitetty nakki tai kaksi ja perään mausteita mielesi mukaan. Sinappi ja ketsuppi kai ne tavallisimmat ovat. Sitten vain popsimaan. Maito sopii hyvin hot dogin kyytipojaksi.

Hampurilaisen sämpylä on pyöreä. Halki leikatun ja lämmitetyn sämpylän väliin ladotaan ainakin pyöreä pihvi (kalakin käy ihan hyvin), lämmin sekin, ja mausteita maun mukaan. Kunnon hampurilaisen välissä on myös salaatinlehti, tomaatinviipale, kurkkua tai pikkelsiä. Siellä voi olla myös juuston viipale tai paistettu muna. Ja hyvälle maistuu.

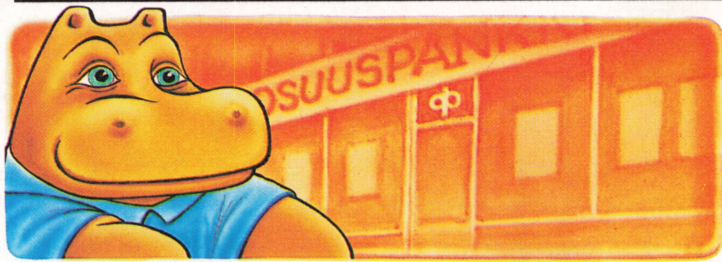
Suomessa kun ollaan

Nuo edellä esitetyt ruuat ovat ulkomaalaisten keksintöä. **Karjalanpiirakka** on jo kotoisempaa evästä. Ja hyvää onkin, maistuu niin kylmänä kuin lämpimänäkin ja sen saa melkein kaupasta kuin kaupasta. Lämmitetyn karjalanpiirakan päälle voi sipaista voita tai munavoita (kovaksi keitettyjä lämpimiä kananmunia ja voita keskenään sekoitettuna). Kevyempi vaihtoehto on sekoittaa raejuustoa ja munia tai käyttää pelkkää raejuustoa.

Joskus janottaakin

Vesi on paras janon sammuttaja ja sitruunaviipale vedessä antaa hyvää makua. Kylmä tee sitruunaviipaleen ja jäiden kanssa on myös hyvää.

Jos tekee mieli herkkujuomaa, voi sitruunalimonadiin sekoittaa vaniljajäätelöpallon ja juoda **jäätelösoodaa** pillillä. Tai sitten voi tehdä **pirtelön.** Sen teko onnistuu parhaiten tehosekoittimella, mutta käy se voimakkaasti vispatenkin: sekoita keskenään maitoa, murskattua banaania tai marjoja ja vaniljajäätelöä ja juo iloksesi. Maidosta ja suklaajäätelöstä ja tilkasta suklaakastiketta tulee suklaapirtelö. Lisää makuja ja sekoituksia on hauska keksiä itsekin.

Hei!

Kuu kiurusta kesään, puoli kuuta peipposesta, pääskysestä ei päivääkään kuuluu vanha sanonta. Nyt sitten pitäisi olla kesä, koska näin eilen ensimmäisen pääskysen.

Pitkin kevättä olen tarkkaillut kesän tuloa, luonnon heräämistä talviunestaan. Olen jopa tehnyt muistikirjaani merkintöjä havainnoistani; milloin ensimmäinen sinivuokko pilkisti esiin, milloin näin kottaraisen pesäpöntöllään jne. Luonnon seuraaminen on hyvin antoisaa.

Viime aikoina olen korjaillut onkiani. Nyt ne ovat kunnossa ensimmäistä kalastusretkeäni varten. Matopurkki vielä puuttuu. Hauskaa ajankulua on myös ollut tutustuminen tavallisimpiin suomalaisiin kaloihin, joita järvistämme ja merestämme saa ongella tai katiskalla saaliiksi.

Tunnetko Sinä yhtään kalaa? Riitta-emo kertoo eläinystävät -palstalla kaloista. Mikäli haluat lisätietoja, kirjastoista löytyy varmasti useitakin kalakirjoja.

Muutenkin lehti on omistettu kesälle, asioille, joita kesällä voi tehdä. Kesämökillä puuhailusta suomalaisten lomakohteiden esittelyyn.

Vielä yksi kiva juttu. Sainpa kuin sainkin säästötavoitteeni jalkapallon hankituksi säästämilläni rahoilla. Nyt sitten pelataan futista! Toteutuiko Sinun säästötavoitteesi? Kirjoittele.

Aurinkoista ja rattoisaa kesää!

Henri Hippo

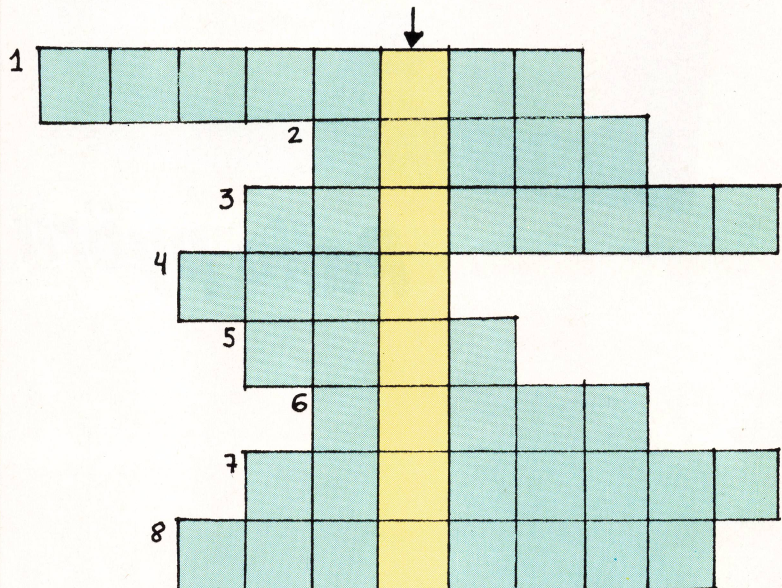
HIPPO-LEHTI
Osuuspankin oma lastenlehti
Toimituksen osoite: PL 308, 00101 HELSINKI 10
Hippo-lehtiä jakaa paikkakunnan oma osuuspankki
Hippo-lehden toimitus:
Päätoimittaja: Pirjo Pöntynen, puh. 90-404 2013
Toimituskunta: Johanna Jokipaltio, Pirjo Pöntynen, Jussi Sirkiä
Taiteilija: Auvo Taivalvuo
Ulkoasu: Seppo Evinsalo
Painopaikka: Yhteiskirjapaino Oy, Helsinki
Kustantaja: Osuuspankkien Keskusliitto ry

Kilpailu kaikille Hipon ystäville

RATKAISE SALASANA

Tämänkertainen salasana on varsin mieluisa ainakin kaikille koululaisille. Koeta saada selville, mikä sana syntyy nuolella merkitylle pystyriville, kun merkitset tuttujen sanontojen puuttuvat sanat riveille.

1. Oma maa ....
2. ...... on peleistä suomalaisin
3. Muu maa ....
4. Kyllä .... kuivaa minkä kastelee
5. Ui kuin .... vedessä
6. Sateen jälkeen tulee aina .....
7. .... se loikki pihanurmen poikki
8. .... on meillä herttainen

Kun olet löytänyt mielestäsi oikean salasanan, niin kirjoita se vastauslipukkeelle. Täydennä myös muille riveille nimi- ja osoitetietosi. Palauta sitten lipuke omaan osuuspankkiisi viimeistään 30.6.1984

Oikein vastanneiden kesken arvomme 30 kpl Hippo-pankkeja. Hippo-rahoilla on mukava opetella käyttämään oikean näköisiä rahoja vaikkapa kauppaleikissä. Omasta Hippopankista on iloa ja hyötyä vuosiksi eteenpäin. Kannattaa siis osallistua ja koettaa onneaan.

HIPON SALASANA 3/84

NIMI ____________________

OSOITE ____________________

OSUUSPANKKI ____________________

SALASANA ____________________

– Jalkapallo on niin kansainvälinen peli, että ystäviä löytyy kaikkialta maailmasta. Vieraita kieliäkin on joskus pakko puhua, joten siinäkin mielessä tämä harrastus on suositeltava, sanovat Kalle Lehtinen ja Rami Rantanen.

Pallo pyörii

KALLE JA RAMI JUOKSEVAT PERÄSSÄ

● *Kalle Lehtinen ja Rami Rantanen ovat suomalaisen jalkapallon suuria lupauksia. Nämä 15-vuotiaat pojat ovat potkineet palloa jo yli kymmenen vuotta.*
● *Viime vuonna heidät valittiin oman ikäluokkansa maajoukkueeseen. Hippo-lehti kävi kysymässä pojilta, mikä jalkapallossa kiinnostaa, ja ketkä ovat heidän omia ihanteitaan?*

Satatuhantisen katsomon tunnelma on äärimmilleen latautunut ja kotijoukkueelle osoitetut kannustuslaulut lisäävät sähköisyyttä. Yleisön lemmikki Manchester Unitedin Robson saa parinkymmenen metrin tuntumassa vastustajan maalista nappisyötön ja vetää suoraan ilmasta pallon vastustamattomasti vierailijan veskarin ulottumattomiin maalin vasempaan alanurkkaan. Kotikatsomon huuto yltyy suoranaiseksi myrskyksi, yleisö ei säästä äänijänteitään. Robson tuulettaa kädet pystyssä ja kaartaa oikealle pelaajien halaukseen. Tämä saattoi olla koko ottelun ratkaisu tai ainakin henkinen yliote etukäteen tasaiseksi veikatussa matsissa. Ratkaisija on sankari ja onnistumisen myötätuuli antaa uutta puhtia. Tämä Brian Robsonista, jota 15-vuotias Rami Rantanen pitää esikuvanaan jalkapalloilijana. Hänen seuratoverinsa Kalle Lehtinen on ihastunut enemmän eteläamerikkalaiseen pelityyliin. Brasilialainen Chico on hänen ehdoton suosikkinsa.

Tähtäimessä mestaruussarja

Rami Rantanen on Puistolan peruskoulun 9-luokkalainen, jonka kaiken vapaa-ajan täyttää jalkapallo muodossa tai toisessa. Rami aloitti pallon pyörittelyn jo viisi -vuotiaana. Pelaamisesta kiinnostunut isä antoi Ramille ensimmäisen kipinän. 10–11-vuotiaasta lähtien Rami on tree-

Kaikista ei tule hyviä jalkapallon pelaajia, sillä pallosilmää vaaditaan. Pelaajan rakenteella ei Kallen ja Ramin mielestä ole suurta merkitystä. Tärkeintä on todella tykätä pelaamisesta.

nannut 3–4 kertaa viikossa Helsingin Jalkapalloklubin (HJK) junioreissa. Saavutuksiakin jo on, sillä Rami on voittanut junioripeleissä kolme Suomen mestaruutta vuosina 1980–83.

Mikä jalkapallossa tai tuttavallisemmin futiksessa sitten kiinnostaa? Kivat kaverit, saa olla yhdessä muiden kavereiden kanssa ja pelata palloa, sanoo Rami. Edessä ovat jännittävät paikat, sillä ensi kesänä on Satujen saarella Islannissa Pohjoismainen poikien jalkapalloturnaus. – Hieman jännittää, pääsenkö mukaan, sillä maajoukkueen ryhmässä on vielä 26 poikaa ja heistä 18 matkustaa joukkueen mukana Islantiin.

– B-junioreiden maajoukkueen pelaajien kanssa olemme olleet kahdella leirillä Vierumäen Urheiluopistolla ja käyneet hakemassa tuntumaa peliin Lahden keinonurmella. Mitään vakavia onnettomuuksia minulle ei toistaiseksi ole sattunut. Käyn jatkuvasti normaalien treenien lisäksi lenkillä. Oman joukkueen kanssa meillä on spurttiharjoituksia ja kehitämme tekniikkaa esimerkiksi siten, että kaveri heittää pallon, joka on pystyttävä ottamaan haltuun. Nyt harjoittelu on järjestelmällistä, mutta kyllä sitä jo potkittiin aivan pikkupojasta lähtien omalla kotipihalla.

Rami on käynyt pari kertaa Espanjassa ja Ranskassa pelimatkalla. Englannissa hän kävi turistimatkalla ja poikkesi mm. West Hamin kentällä. Suomalaisista futareista hän ihailee eniten Pasi Rautiaista, joka potkii palloa ammatikseen Saksan Liittotasavallassa.

– Jalkapallo ei ole pahemmin koulunkäyntiä haitannut. Aion jatkaa lukiossa. Futis on kiva harrastus. Tärkeintä on hyvä joukkuehenki. Viime vuonna olin mukana Lappeenrannassa nuorten turnauksessa, jossa oli mukana 16 joukkuetta. Meillä oli 5–6 ottelua, ja finaalissa kaatui Kuopion Palloseura 3–0. Palkinnoksi Suomen mestaruudesta tuli Englannin matka. Tänäkin vuonna pitäisi olla hyvät mahdollisuudet mestaruuteen, vaikka Espoon Honka onkin hyvin kova vastustaja, toteaa Rami. Hänen päämääränään on päästä mestaruussarjajoukkueeseen 18-vuotiaana, ja myöhemmin tähtäimessä on myös maajoukkue. Aika näyttää.

Onnistunut maali sekoittaa tunteet

Vaaleatukkainen liinaharja Kalle Lehtinen on Kannelmäen HJK:n kasvatteja. Helsingin Pirkkolassa asuva Kalle aloitti pallon potkimisen jo 4-vuotiaana Lehtisaaren Hiidet seurassa, mutta ei päässyt vielä tuolloin pahemmin näyttämään taitojaan kentällä. Kahdeksan-vuotiaana Kalle pääsi HJK:n edustusjoukkueen treeneihin mukaan. Maalejakin on tullut tehtyä, kertoo Kalle.

Kalle on monipuolinen urheilijanuorukainen, sillä hän on hiihtänyt kilpaa ja "pessyt" pari kertaa koko kaartin Helsingin koulujen välisessä hiihtokilpailussa. – Olen harrastanut myös juoksua kesäisin, sanoo Kalle, urheilun monitoimimies.

Kalle kertoo pitäneensä jalkapallosta jo pienestä pitäen. – Olen aina tykännyt pomputella palloa ja vedellä maaleja. Ihannoin eteläamerikkalaista ja erityisesti brasilialaista jalkapalloilua. Se on teknillistä, täydellistä pallon hallintaa ja silmiä hivelevää katseltavaa, kertoo Kalle. Hänen tavoitteensa ovat myös korkealla. Saa nähdä yltääkö hän täällä koti-Suomessa samaan kuin esikuvansa Brasiliassa eli fantastinen pallotaituri Chico. Kotimaisista esikuvista Kalle mainitsee Turun Palloseuraa edustavan 19-vuotiaan Mika Lipposen.

Kalle kertoo, että tänä vuonna heidän viikottaiseen harjoitusohjelmaansa on kuulunut vierailu punttisalilla voimaharjoituksissa. Pallon kanssa saadaan talvella liikkua valitettavan vähän, sillä sopivista harjoitushalleista on pula. – Koulua harrastus ei ole haitannut, sanoo Kalle. – Olen kuitenkin sitä mieltä, että ensin koulu ja sitten vasta jalkapallo.

Omista tähtihetkistään hän mainitsee Helsingin Cupin loppuottelun, jossa joukkue voitti D-junioreiden loppuottelussa Turun Palloseuran 2–0. – Molemmat maalit ammuin itse turkulaisten verkkoon. Kyllä sitä menee tuollaisen maalin jälkeen hetkeksi aivan sekaisin, tunnustaa Kalle.

Harrastuksena jalkapallo ei ole erityisen kallis, sillä eihän sitä aluksi tarvitse kuin pelihousut, plääkät eli nappulakengät ja verkkarit. Varusteetkin alkaa myöhemmin saada seuran kautta. Kalle on keskikentän hyökkääjä, ja yllättyi myönteisesti saadessaan kotiin kirjeen, jossa ilmoitettiin, että hänet on valittu maajoukkueeseen. – Kun kerran olen sinne päässyt, vakaa aikomukseni on myös pysyä siellä ja siirtyä aikanaan pelaamaan myös miesten joukkueessa.

Ensi kesänä Kallella ja Ramilla on edessään tulinen koitos myös omassa kotikaupungissa. Helsingissä järjestetään HeSa-cup, johon osallistuu joukkueita Brasiliasta, Ranskasta, Filippiineiltä, Japanista jne. HeSa-cup on maailman toiseksi suurin junioriturnaus, ja menestyminen siellä on erittäin tärkeää.

Kalle myöntää, että jalkapallossakin sattuu kaikenlaisia haavereita. Akillesjänne on mennyt pari kertaa, ja kolhuja tulee, mutta niihin tottuu.

Rami ja Kalle ovat hyvää vauhtia nousemassa kohti suomalaisen jalkapalloilun huippua. Kilpailu maajoukkuepaikoista on kova ja pääsy joukkueeseen edellyttää määrätietoista harjoittelua. Mutta onnistuminen ja hyvät tulokset tuovat paitsi kultaa ja kunniaa myös mielihyvää ja tyydytystä päämääränsä saavuttaneille urheilijoille. Joten mitäpä muuta voisi toivoa Ramille ja Kallelle kuin onnea ja menestystä pallon hallinnassa. Ehkäpä jonakin päivänä heistä tulee Suomen Brian Robson ja Chico.

Tiesitkö...

★ Tiesitkö, että etelänapa on maalla, mutta pohjoisnapa meressä?

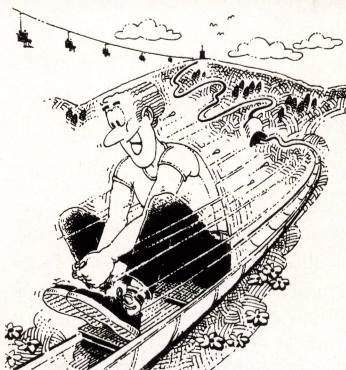
★ Tiesitkö, että Suomen pisin joki 570 km, on Tornionjoki mitattuna Muonionjoen latvoilta? Maailman pisimmät joet ovat Amazon ja Niili.

★ Tiesitkö, että ensimmäinen ihmisen lähettämä esine osui Kuuhun 14.9.1959? Kaksi minuuttia 24 sekuntia jälkeen puolenyön neuvostoliittolainen avaruusluotain Lunik II laskeutui kuuhun lähelle Rauhan merta.

HIPON PARHAAT KESÄ-OSOITTEET

Aitoon maalaiskylään voi tutustua vaikka Moksun tilalla Ähtärissä. (Kuva: MEK)

↓ Rukalla on Pohjoismaiden pisin kelkkamäki, jossa voi huristaa 50 kilometrin tuntivauhdilla.

● *Kesäisessä Suomessa on toki muitakin tärkeitä osoitteita kuin kaikkien tuntemat Linnanmäki, Korkeasaari ja Särkänniemi. Hippo nuuski tietoonsa muutamia mukavia osoitteita, joissa kannattaa pistäytyä, jos kesämatkan reitti osuu kohdalle.*

← Vesiliukumäki on tarkoitettu vain uimataitoisille tai sitten jonkun aikuisen on oltava altaassa vastaanottamassa liukujaa.

Vauhdin hurmasta pääsee tänä kesänä nauttimaan todella monella paikkakunnalla. Oikein kauniina kesäpäivänä on vaikea löytää mukavampaa paikkaa kuin Lahnajärven vesipuisto Turun ja Helsingin puolimatkassa. Kolme eri pituista liukurànniä pitävät huolen, että päivä kuluu huomaamatta ja lystiä piisaa. Samantapainen liukurata löytyy myös Kalajoen kuuluilta hiekkarannoilta Pohjanmaalta.

Vesiliukumäessä lasketellaan uimapuvussa ja kastutaan uudelleen jokaisen laskun jälkeen. Kuivana voi sitten lasketella kesäkelkkaradoilla, joita on tänä kesänä Lahden Messilässä, Vuokatilla, Rukalla ja Levillä. Kelkkaradoissa on mutkia, ja pisin kouru on yli kilometrin mittainen. Kelkoilla lasketeltaessa on aina muistettava noudattaa tarkasti annettuja ohjeita, sillä vauhti radalla kiihtyy haluttaessa peräti 50 kilometriin tunnissa.

Minimaata on odotettu

Viime kesän suosituin matkailu-uutuus oli eittämättä Mikkelin Vahakabinetti, johon monet teistäkin jo ehtivät tutustua. Mikkelissä on jatkettu ahkerointia ja aivan näinä päivinä avataan Minimaan portit Visulahdessa aivan Vahakabinetin naapurissa.

Vahakabinettiin tulee jatkuvasti uusia hahmoja. Jo nyt siellä seisovat arvokkaan näköisinä kaikki maamme entiset presidentit ja muut merkkihenkilöt. Kansainvälisistä tuttavistamme ovat paikalle ehtineet ainakin Peppi Pitkätossu ja Charlie Chaplin.

Uudessa Minimaassa tulee olemaan noin 40 pienoismallia suomalaisen rakennustaiteen parhaista saavutuksista. Siellä voi samanaikaisesti nähdä Olavinlinnan, Turun linnan, eduskuntatalon, Finlandia-talon, Kerimäen puukirkon, pätkän Saimaan kanavaa ja eri puolilta maata olevia maalaistalojen pienoismalleja.

Visulahdessa vierähtää vaikka kokonainen päivä, sillä kaiken muun mielenkiintoisen lisäksi siellä on myös museoautonäyttely.

Miten olisi elävä susi

Ranualla avattiin viime kesänä uusi eläinpuisto, jossa voi nähdä myös monenmoisia petoeläimiä. Eläinaitausten yllä kulkee kävelysilta, jolta voi tarkkailla karhujen, ilvesten, ahmojen tai vaikkapa susien elämää mahdollisimman aidossa ympäristössä.

Ranuan eläinpuistossa liikuttaessa on muistettava, että kiire

KÄÄNNÄ

Lahnajärven vesipuisto. Pikkuväki voi turvallisesti ajella kanootilla, jos rohkeus ei vielä riitä vesiliukumäen kohinaan.

Vehoniemen automuseossa järjestetään kesän aikana monia erikoistapahtumia.

Visulahdesta tulee hyvää vauhtia Suomen monipuolisin kesäkeskus. Vahakabinetin ja Minimaan lisäksi alueella on vuokrattavia taloja ja hyvin hoidettu leirintäalue palveluineen.

Ranuan eläinpuiston silloilla voi vaikka pistää juoksuksi, jos sattuu etäällä näkemään jotain mielenkiintoista. (Kuva:MEK)

EDELLISELTÄ SIVULTA

ja hoppu unohdetaan kotikulmille. Siellä on nimittäin oltava aikaa jäädä tarkkailemaan eläinten puuhia. Tämän kesän uutuuksiin tulee kuulumaan mäyrät, rusakot, villisiat ja peurat.

Luonnonvaraisten eläinten lisäksi Ranualla pääsee tutuksi myös kotieläinten kanssa. Ratsastuksesta innostuneet voivat kokeilla taitojaan ja perheen pienimmille on tarjolla monenmoista mukavaa leikkikentällä.

Ähtärin eläinpuisto on jo yli kymmen vuotta vanha ja sen suosio on kasvanut huimaavasti. Ähtäriläiset pitävät matkailijoista ja keksivät joka kesä uudenlaista mielenvirkistystä vierailleen. Moksun kotieläinpuisto Ähtärissä on ainutlaatuinen nähtävyys monille kaupunkilaislapsille.

Moksun vanha tila on peräisin 1580-luvulta ja sen mailla käyskentelee tänä kesänä 120 erilaista kotieläintä. Jos pienet jalat väsyvät paljosta kävelemisestä, voi aina välillä istahtaa viime vuosisadan tyyliin rakennetun pienoisrautatien kuljetettavaksi. Jos haluat tietoja Moksun kotieläintarhasta, niin kysy lisää Ähtärin Eläinpuistosta.

Autoja ja avaruutta

Tampereen lähellä luonnonkauniilla Vehoniemen harjulla sijaitsee automuseo, jossa on esillä ajoneuvoja vuosisatamme alusta nykypäiviin. Sieltä löytyvät henkilöautot, moottoripyörät, erikois- ja kuorma-autot.

Autoista kiinnostuneen kannattaa retkeillä Svartvikin kartanoon Kirkkonummelle, jossa on Suomen parhaat kokoelmat. Svartvikin automuseon suojista löytyy runsasti kotimaisia ja kansainvälisiä harvinaisuuksia, joita tullaan ihailemaan ulkomailta asti.

Tekniikan ystäville mainitsen, että heinäkuussa on Espoon Dipolissa mahdottoman mielenkiintoinen näyttely nimeltään Avaruus 2000. Neuvostoliiton Tiedeakatemia on mukana järjestämässä tätä laajamittaista avaruuden valloittamista käsittelevää näyttelyä. Dipolissa voit silloin nähdä sputnikkeja, tietoliikennesatelliitteja, avaruuskapseleita, avaruuspukuja, kuuajoneuvon sekä näyttelyn vetonaulan, 32 metriä pitkän Saljut-Sojuz-Progress-avaruusaseman.

Muita mentäviä

Käynti talonpoikaismuseossa on monelle lapselle löytöretki historiaan. Pohjanmaalla käynti Evijärven Väinöntalossa auttaa näkemään, miten isoisoisoisämme eleli omaa verkkaista elämäänsä. Museossa on toista kymmentä rakennusta, joista vanhin on vuodelta 1611.

Itäsuomalaiset voivat puolestaan viettää päivän Lieksassa Pielisen museossa, joka monin tavoin kertoo menneitten vuosisatojen elämästä. Museon taloja kierrellessä kirpoaa mieleen satoja kysymyksiä, joihin toivottavasti isä tai äiti osaa vastata.

Museoita on muuten lähes jokaisessa kaupungissa, joten vanhaa nähtävää löytyy yhtä hyvin Hangosta kuin Kemijärveltäkin.

Mukava lomavaihtoehto on varmasti taideleiri, joita järjestetään monien kansalaisopistojen toimesta. Hailuodon kunnassa Oulun lähistöllä järjestetään niin mainiot kisat, etten malta olla mainitsematta. Heinäkuussa aiotaan nimittäin ratkaista, kuka maassa tekee mahtavimman hiekkalinnan. Sarjoja on monia, ja mukana voivat osallistua ihan oikeat taiteilijat yhtä hyvin kuin me harrastelijatkin.

Joensuussa voi hakea tuntumaa vanhaan aikaan hyppäämällä Kallen tallin vossikkaan ja ajella huristaa ihan itse valitsemaansa reittiä pitkin.

Bomban talolla Nurmeksessa voi karjalaisen perinteen lisäksi istahtaa myös vossikan vietäväksi.

Raumalla on mahdollisuus oppia tärkeitä liikennesääntöjä puistossa, jossa on katuverkosto liikennemerkkeineen. Puistossa voi liikkua polkupyörillä tai erikoisilla polkuautoilla. Poliisi pistäytyy mahdollisuuksiensa mukaan ohjailemassa liikennettä. Aivan liikennepuiston vieressä on leikkipuisto, jossa kouluikäiset voivat leikkiä hinaajassa, satulinnakkeessa ja köysiradalla. Perheen pienimmille on hiekkakenttä esiintymislavoineen.

Paljon, paljon muutakin mukavaa on tarjolla Kesä-Suomessa. Hippo ei ole vain ehtinyt vielä joka paikkaan, vaikka melkein ammatikseen matkaileekin. Hyvät ystävät, tehän voisitte auttaa minua ja kertoa omista retkistänne minullekin. Voisin sitten ensi kesänä taas kertoa kaikille ystävilleni aivan uusia osoitteita.

KIRJEENVAIHTO-PALSTA

Hei, **9–13-v. pojat ja tytöt!** Haluaisin kirjeenvaihtoon mukaan. Harrastan postimerkkeilyä ja hiihtoa. Olen 10-v. ja minulla on kissa. Miika Piipponen, Kuuksenvaara, 82900 Ilomantsi. Ja samassa osoitteessa odottaa 7-v. laulua ja postimerkkeilyä harrastava Minna Piipponen kirjeitä **7–9-v. tytöiltä.**

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **10–11-v. tytön tai pojan** kanssa. Harrastukseni: partio, tanhu, lukeminen, piirtäminen ja hiihto. Tanja Janhonen, 41500 Hankasalmi as.

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **9–12-v. tyttöjen tai poikien** kanssa. Olen 11-v. ja harrastan balettia, pianonsoittoa ja näytelmäkerhossa käyntiä. Elina Uotila, Pellavatie 11, 13720 Parola. 7-v. Tuulikki Uotila harrastaa balettia ja pianonsoittoa ja odottaa kirjeitä **6–8-v. tytöiltä.**

★ Huom, **8–10-vuotiaat!** Täytän toukokuussa 10 v. ja harrastan hevosia, ratsastusta, uintia, ulkoilua, koiria ym. eläimiä. Olisi kiva, jos sinulla olisi ainakin pari samaa harrastusta. Titta Ahtiainen, Mirjaminkuja 12, 55420 Imatra 42.

★ Haluan kirjeenvaihtoon **11–13-v. poikien ja tyttöjen** kanssa. Olen 12 v., harrastan lukemista, postimerkkeilyä, urheilua, partiota, kirjeenvaihtoa ja paljon muuta kivaa. Timo Hiironen, 25380 Rekijoki.

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **10–12-v. tyttöjen ja poikien** kanssa. Pidän eläimistä ja minulla on koira. Päivi Mentu, Kivivuorenkuja 1 B 25, 01620 Vantaa 62.

★ Moi vaan, **9–10-v. tytöt ja pojat!** Olen 9 v. ja harrastan ratsastusta, viulunsoittoa, nokkahuilun soittoa, koiria, lukemista ym. Kristiina Kaarakka, Eeronpuistikko 13, 80160 Joensuu 16.

★ Hei **kaikki 5–7-vuotiaat!** Minä olen itse 6 v. Menen syksyllä kouluun. Katariina Ilomäki, 63300 Alavus kp. 3.

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **7–11-v. tyttöjen tai poikien** kanssa. Harrastan kesällä uintia, pyöräilyä ja jalkapalloa, talvella hiihdän, kerään myös tarroja. Olen 7-v. Toni Peltonen, Messintie 3 A 9, 28190 Pori 19.

★ Hei, **9–11-vuotiaat!** Harrastuksillasi ei ole väliä. Minä harrastan hiihtoa, koiria, lukemista ja myös luistelua. Kati Kaipainen, Kuusitie 1, 54850 Kuukanniemi.

★ Hei, **9–11-v. tytöt!** Harrastan hiihtoa, pesäpalloa, juoksua, postimerkkejä ja urkujensoittoa. Toivon, että sinulla on joku näistä. Tarja Lepola. Haarjärvi, 09220 Sammatti.

★ Hei, **tänä vuonna 13 täyttävä tyttö!** Harrastan pääasiassa postareita ja lukemista, mutta teen muutakin mukavaa. Sari Antinaho, Linturaitti 9 B 4, 42700 Keuruu.

★ Moi, **9–12-v. tytöt!** Olen 11 v. ja harrastan pesäpalloa ja lentopalloa. Tatu Piilola, Viipurintie 39 A 3, 13210 Hämeenlinna. Samassa osoitteessa odottaa **11–13-v. poikien ja tyttöjen** kirjeitä 12-v. Mervi Piilola, joka harrastaa jazzia, musiikin kuuntelua (mm. Yö, Duran Duran, Kim Wilde).

★ Hei, **10–12-v. tytöt ja pojat!** Olen 10 v. ja harrastan voimistelua, suunnistusta ja yleisurheilua. Piia Koivukangas, Timontie 30, 97700 Ranua.

★ Moi, **10–12-v. tytöt ja pojat!** Haluaisin kirjeenvaihtoon ehkä juuri sinun kanssasi. Harrastan voimistelua, uintia, koirien ulkoiluttamista. Piia Martinmäki, Käenpolku 4, 92130 Raahe 3.

★ Moi, **10-v. tytöt ja pojat!** Olen 10 v., harrastan tanhua ja ulkoilua. Mikko Niemi, Männiköntie 29 D 55, 04260 Kerava 6.

★ Hei, **9–11-v. tytöt!** Vastaan sellaiselle, joka lupaa jäädä pysyvästi kirjeenvaihtoon. Harrastan tanssia, tanhua ja hiihtoa. Olen tavallinen 9-vuotias tyttö. Hanna-Kaisa Pietilä, Karintie, 91900 Liminka.

★ Moi, **7–10-v. tytöt ja pojat!** Olen 8-v. ja harrastan urheilua, musiikkia ja lukemista. Siis laittakaa kynät suhisemaan! Kati Kangas, 98995 Hautajärvi.

★ Hei! Olen 12-v. tyttö ja haluaisin kirjeenvaihtoon **ikäisteni ja erityisesti eläinrakkaitten tyttöjen** kanssa. Kirsi Kaitanen, Akunkuja 1, 23100 Mynämäki.

★ Moi, **9–12-v. tytöt, pitkä- tai lyhythiuksiset!** Olen 10 v. ja harrastan jotain kivaa. Miia Mäkelä, Karrinkuja 4, 01900 Nurmijärvi.

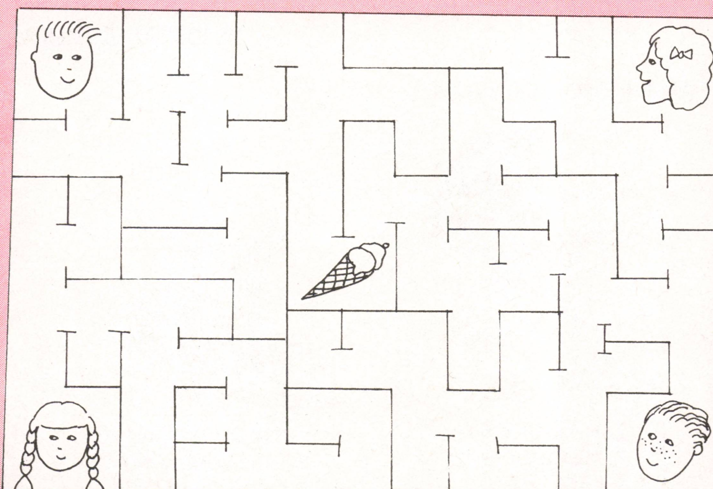
★ Hei, **10–12-v. tytöt ja pojat.** Olen 11 v. ja harrastukseni ovat partio, pianonsoitto, musiikin kuuntelu ja uinti. Katariina Lappalainen. Luolavuorentie 52 D 66, 20720 Turku 72.

★ Hei, **10–13-vuotiaat!** Harrastan taitoluistelua, lukemista ja käyn jumpassa, olen 10 v. Satu Torikka, Rinnetie 6, 12400 Tervakoski.

★ Hei, **8–10-v. tytöt!** Olen 9 v., harrastan ulkoilua, piirtämistä ja lukemista. Maija-Leena Kankaanpää, Lussinpolku 9, 67400 Kokkola 40.

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **8–11-v. poikien** kanssa. Olen 9 v. ja kolmannella luokalla. Harrastukseni ovat pianonpimputus ja laulu. Matti Manninen, 86810 Pyhäjärvi.

KUKA SAA JÄÄTELÖN?

★ Huba, huba, **10–11-v. tytöt ja pojat ympäri Suomea!** Kaipaatko piristystä harmaaseen arkeesi? Hyvä, siis kyllä – kirjoita minulle. Tykkään lukemisesta (Lotta on ehdoton), pyöräilystä, uinnista, piirtämisestä ja musiikin kuuntelusta (Michael Jackson, Paul McCartney, Kake Randelin). Rakastan kesää, kuutamoa, eläimiä – ja kirjeitä. Virpi Mynttinen, Koivakkala, 50670 Otava.

★ Hei, **8–10-v. tytöt!** Olen 9 v., harrastukseni ovat käsityö, liikunta ja musiikki, soitan pianoa. Pidän koirista ja olen muutenkin eläinrakas. Katri Hämeen-Anttila, Pahkasalontie, 71200 Tuusniemi.

★ Haluan kirjeenvaihtoon **5–8-v. poikien ja tyttöjen** kanssa. Olen 7 v. ja harrastukseni ovat hiihto ja luisteleminen. Pidän paljon eläimistä, vaikka minulla ei olekaan lemmikkieläintä. Karri Saarnio, Aapontie 3, 54120 Pulp.

★ Hei, **7–13-v. tytöt ja pojat!** Olen 9 v. Harrastan hiihtoa ja luistelua, kerään muistoja, postareita, kuvia ja koriste-esineitä. Johanna Lassila, Mäkipellontie 14, 65520 Helsingby.

★ Hei, **10–12-v. pojat!** Kirjeitänne odottelee kaksi 11-v. tyttöä. Harrastuksilla ei ole väliä, toivomme kuitenkin, ettette liikkuisi missään "jengeissä". Riikka Mantila, Nuhjalantie 5 B 12, 21110 Naantali 2 ja Janette Saikkonen, Tattikatu 10, 21110 Naantali 2.

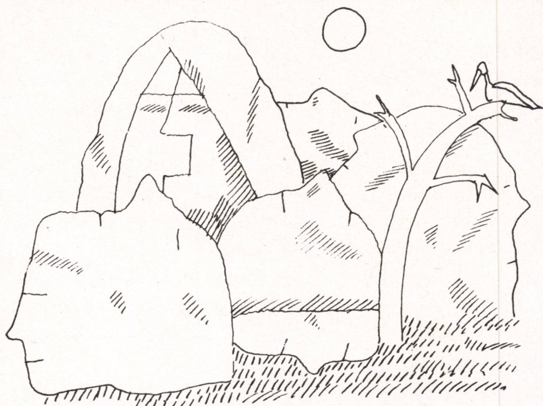
★ Heipä hei, **10–12-v. tytöt ja pojat!** Harrastan juoksua, pituushyppyä, koirien ulkoilutusta ym. Sanna Moilanen, Pääpirtintie 11, 96400 Rovaniemi 40.

★ Moi, **11–13-v. pojat ja tytöt!** Olen 12-v. Harrastukseni on akvaario, undulaatit, tanhut, koripallo, musa ja piirustus. Nina Pyykkö, Valjask. 2 E 64, 15830 Lahti 83.

★ Hei, **11–13-v. tytöt!** Olen 11 v. Pidän eläimistä, mm. koirista. Harrastan näyttelemistä, hiihtoa ja luistelua, Terhi Konttinen, Rypysuontie 63 E 62, 70280 Kuopio 28.

★ Hei, **5–8-v. tytöt ja pojat,** haluaisin kirjeenvaihtoon kanssanne. Pekka Leppävirta, Nummikuja 3, 24520 Inkere.

★ Haluaisin kirjeenvaihtoon **10–12-vuotiaitten** kanssa. Harrastukseni ovat jalkapallo ja jääkiekko. Tero Mikkonen, Inkerinkatu 12, 57230 Savonlinna 23.

VASTAUS: 8

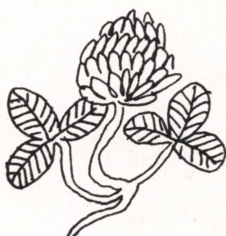
Tiesitkö...

★ että kataja, joka on pensas tai pylväsmäinen puu, kasvaa kuivilla, usein kallioisilla paikoilla. Sen marjat vaativat kaksi vuotta kypsyäkseen.

★ että haapa on tulitikkujen puuraaka-aine. Haapa kukkii keväällä ennen lehtien puhkeamista.

★ että Suomen kansalliskukaksi sanotun kielon marjat ovat myrkyllisiä.

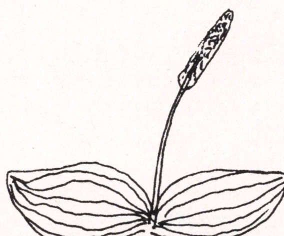
TUNNETKO KASVEJA ?
Valitse oikea vaihtoehto annetuista.

1
A. SUOPURSU
B. APILA
C. ANGERVO

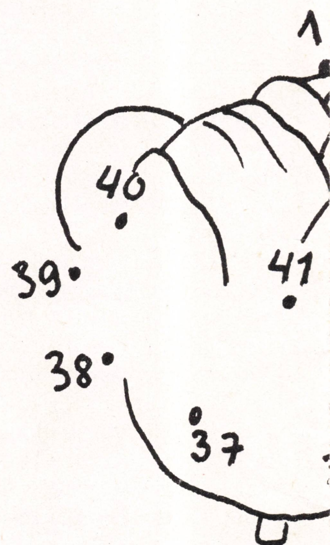

2
A. KEHÄKUKKA
B. VOIKUKKA
C. PÄIVÄNKAKKARA

3
A. TIMOTEI
B. LUTUKKA
C. PIHARATAMO

VASTAU: 1A, 2B, 3C

TUNNETKO ELÄIMIÄ ?

1
A. SOPULI
B. MAJAVA
C. MYYRÄ

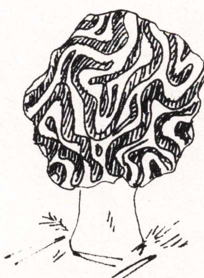
2
A. KÄRPPÄ
B. AHMA
C. MÄYRÄ

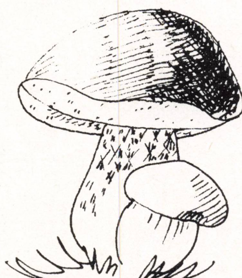
3
A. PORO
B. METSÄKAURIS
C. HIRVI

VASTAUS: 1B, 2C, 3A

TUNNETKO SIENIÄ ?

A
1. PÖKKÖSIENI
2. PULKKOSIENI
3. KORVASIENI

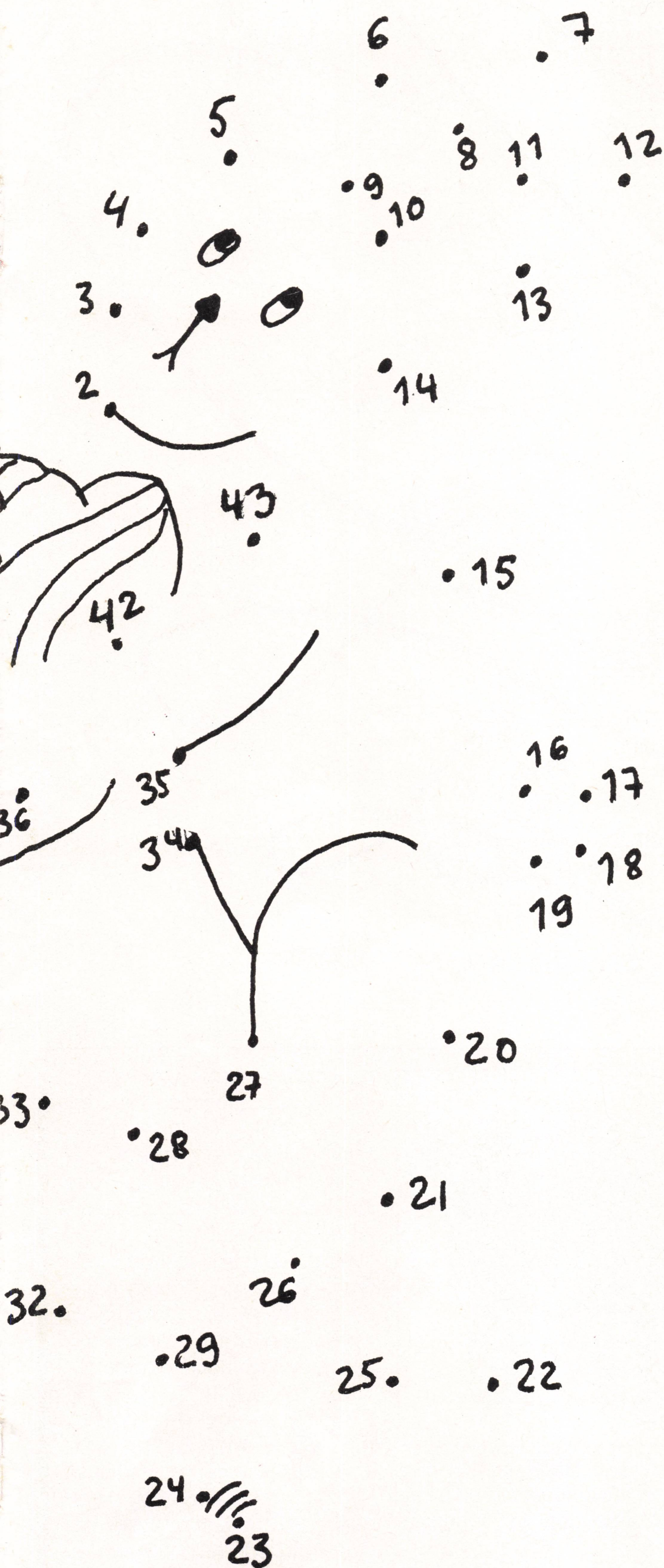

B
1. HÄRÄNKIELI
2. HERKKUTATTI
3. MESISIENI

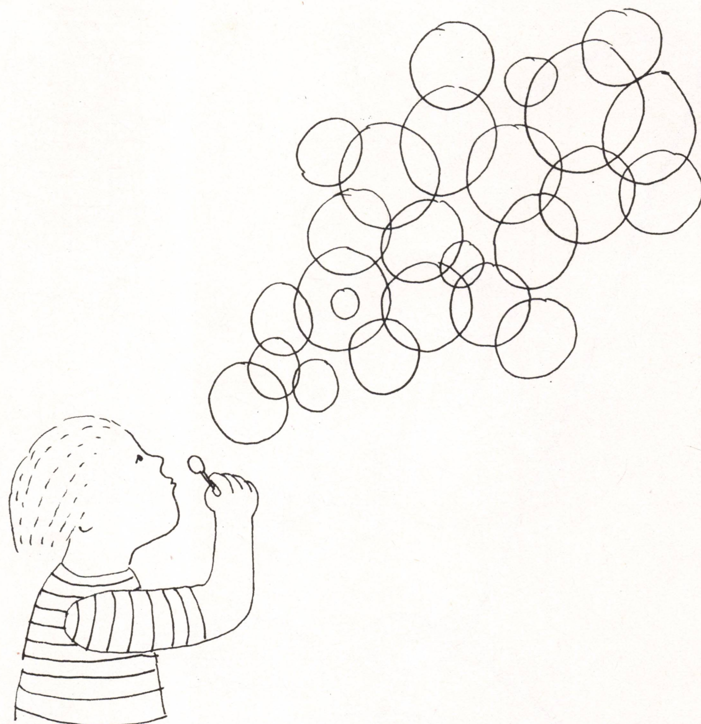

C
1. TALVIJUUREKAS
2. LIMANULJASKA
3. KANTTARELLI

VASTAUS: A3, B2, C3

S ON KÄYNYT
IVARKAISSA ?

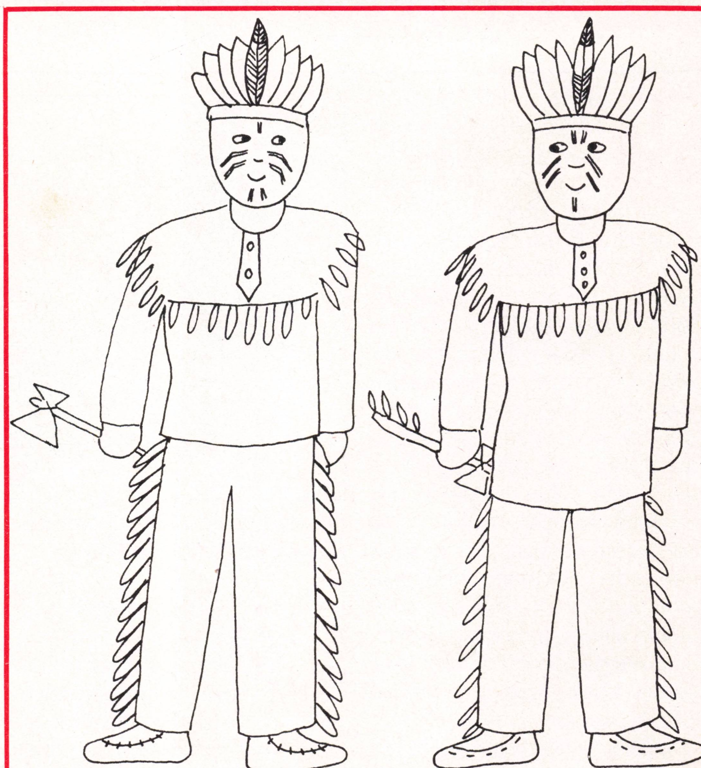

KUINKA MONTA SAIPPUAKUPLAA POIKA ON PUHALTANUT ?

VASTAUS : 25

★ että majavia on paikoitellen kautta Suomen. Ne asuvat purojen ja järvien rannoilla ja syövät puun kuorta ja oksia. Majavat olivat aiemmin sukupuuttoon kuolleita, mutta tilalle istutettiin uusi majavakanta. Majava on nyt rauhoitettu.

★ että nykyäänkin maahamme saapuu uusia lintulajeja. Aivan viime vuosina on tänne kotiutunut esimerkiksi turkinkyyhky, kuningaskalastaja ja sinipyrstö.

POJAT PUKEUTUIVAT INTIAANEIKSI. VAATTEET JA KASVOMAALAUKSET OVAT MELKEIN SAMANLAISET, MUTTA EIVÄT IHAN. ETSI EROT.

ONKIJOITA ON KOLME, NIIN SAALIITAKIN. MUTTA KENELLE MIKIN SAALIS TULEE?

Vaikka onkin kesä ja kärpäset, niin minun täytyy vielä kiittää teitä kaikkia menneen talven lumilla käydyistä hiihtokoitoksista. Ei voi muuta kuin todeta, että hyvässä mallissa on Suomen hiihdon tulevaisuus. Marja-Liisoja, Akeja ja Harreja on kasvamassa kylässä kuin kylässä. Minä olen mahdottoman ylpeä teistä kaikista, jotka otitte osaa nimeäni kantaviin hiihtoihin. Älkää kätkekö kuntoanne vakan alle, vaan pitäkää hiki pinnassa juosten, hyppien tai pallopelejä pelaten. Jos et vielä osaa uida, niin mene ihmeessä uimakouluun tai opettele pulikoinnin alkeet matalassa vedessä. Syksyllä on mukavaa taas aloittaa koulu, kun on mieli ja kunto korkealla.

Muistin virkistykseksi tässä muutama talvinen tervehdys, ettei vain pääsisi unohtumaan, miten mukavaa lumi onkaan taas kauniin kesän jälkeen.

Vauhtia, jännitystä ja urheilun dramatiikkaa tarjosivat Kodisjoella pidetyt Hippo-luistelut. Moni kaatui maaliviivalle kaikkensa antaneena – toiset kaatuivat muuten vaan. Tärkeintä ei kuitenkaan ollut voitto, vaan jalo kilpailu. Mitalit jaettiin parhaille ja tästä kuvasta voitte itse nähdä ylpeyden ja onnen ilmeet.

Kyllä meillä oli mukavaa, numerot rinnassa ja selässä, tarrat molemmissa suksissa, ihan kuin oikeissa olympialaisissa, kellomiehet, lähettäjät, huoltopojat ja mikä parasta; jokainen sai palkinnon, kuumaa mehua, pullaa ja iloista mieltä, sillä on kivaa olla yhdessä, osallistua ja tavata kavereita. Tottahan sen jokainen tajuaa, etteivät kaikki voi voittaa.

Näin hienosti kuvailivat tunteitaan Ylämaan Hippo-hiihtojen osallistujat. He muuten lupasivat hyvissä ajoin valmistautua omiin kesäisiin olympiakoitoksiinsa.

Kesä on taas tulvillaan Hippo-tapahtumia. Kaikkien pesiksestä innostuneiden kannattaa muistaa, että Pesä Ysit järjestää Lappeenrannassa valtakunnallisen Hippo-pesisturnauksen 29.6.–1.7.1984.

Urheiluterveisin

Henri Hippo

HIPPO-TAPAHTUMIA, HIPPO-TAPAHTUMIA, HIPPO-TAPAHTUMIA.

POPS-PESISKOULU KÄYNNISTYY!

● Pesäpalloilusta kiinnostuneille 7–13-vuotiaille nuorille järjestetään pesäpalloseuroissa pesiskoulutoimintaa. Pesiskoulussa opetetaan pelaamisen lisäksi tuomaritehtäviä sekä muita mukavia seuratoimintatehtäviä.

Pesiskoulussa saat opetella pelaamisen ja seuratoiminnan alkeita. Kaikki toiminta tapahtuu sellaisessa muodossa, jossa Sinäkin pääset toimimaan, olivatpa taitosi pesäpalloilijana millaiset tahansa.

Pesiskoulu tarjoaa lähtökohdan muillekin toiminnoille, jotka saattavat kiinnostaa Sinua tulevina vuosina. Joskus saatat innostua vaikkapa tuomaritehtävistä tai pelinjohtotehtävistä. Ja jos innostusta riittää, voit toimia tulevaisuudessa vaikkapa pesisottelun kuuluttajana!

Pesiskoulu on siis monella tavalla Sinun pesisurasi alku. Pesiskouluikäisille tarjotaan toimintaa monipuolisessa ja mukavassa muodossa.

Pesiskoulussa saat merkkejä, tarroja ja muuta mukavaa

Kun osallistut seuran järjestämään pesiskouluun, saat heti liityttyäsi haltuusi mm.

– pesiskoulun harjoituspäiväkirjan; tähän kirjaan voit liimata suosikkipelaajiesi kuvia, voit merkitä oman harjoitusaktiivisuutesi jne.

– pesiskoulupassin; tähän passiin liimaat oman valokuvasi, kirjaat parhaitten kavereittesi nimet ja osoitteet, ja tämän passin haltijana pääset kaikkiin piirien ja seurojen järjestämiin pesisotteluihin ilmaiseksi kautta maan.

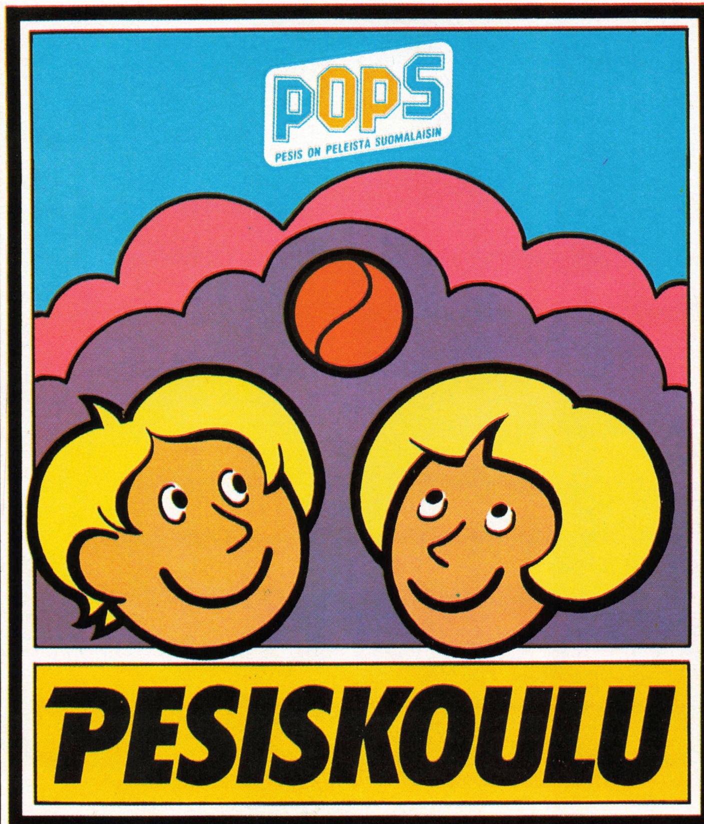
Hihamerkit ja diplomi edistymisesi mukaan

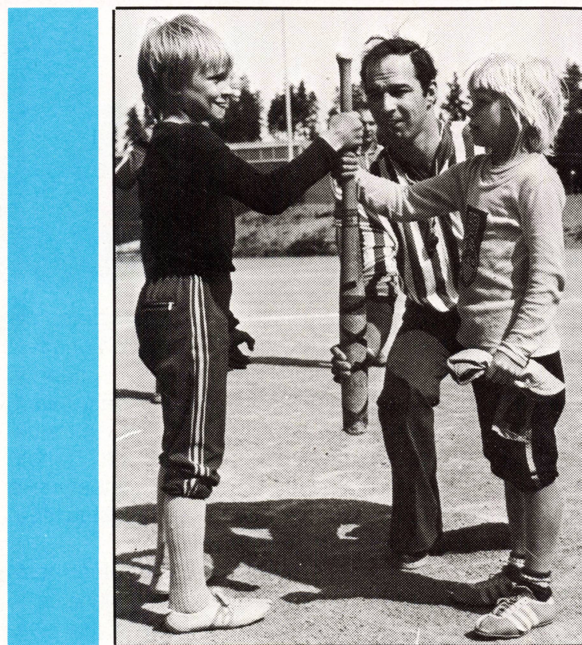
Pesiskoulussa suoritat muutamia asioita, joista Sinua palkitaan. Suoritettuasi pesiskoulun vaatimuksia, saat haltuusi erilaisia hihamerkkejä, joita voit ommella vaikkapa verkkariisi taikka pusakkaan.

Kun olet suorittanut koko pesiskoulun vaatimukset eli toiminut muutaman vuoden seurasi pesiskoulussa, saat haltuusi tuomarikortin.

Olet siis pelaajana ja tuomarina oppinut jo tiettyjä asioita, joista myöhemmällä pesisurallasi on hyötyä monenmoista.

Viimeinen vaihe pesiskoulutaipaleellasi on diplomin saaminen. Tämän diplomin saat suoritettuasi kaikki pesiskoulutoimintaan liittyvät vaatimukset. Tämän diplomin on hyväksynyt ja allekirjoittanut valtakunnallisen pesiskoulun isäntä, 15-kertainen Itä–Länsi -pelaaja Eino Kaakkolahti.

Eino Kaakkolahti on Sinunkin pesiskoulusi isäntä

Kaikkien tuntema Eino "Eikka" Kaakkolahti toimii pesiskoulun valtakunnallisena isäntänä. Hän kiertää seuroissa kesän aikana tutustumassa mahdollisesti Sinunkin toimintaasi. Tietysti kaikissa seuroissa Eikka ei ehdi saman kesän aikana käymään mutta ehkä ensi kesänä jo kuitenkin.

Ota yhteys paikkakunnallasi toimivaan pesisseuraan ja tiedustele pesiskouluun liittyvistä kysymyksistä.

TESTAA PESISTAITOSI!

1. Juoksutesti
– 40 m juoksu omasta lähdöstä

2. Pituusheitto
– pallonheitto ilman vauhtia jalat rinnakkain (3 yritystä)
– vauhdillinen heitto (3 yritystä).

3. Tarkkuusheitto
– 10 heittoa 15 m päässä seisovalle kaverillesi, joka ei kiinniottaessaan saa liikkua paikaltaan.
– 10 heittoa 7 m päässä olevaan syöttölautaseen, jonka halkaisija on 60 cm ja joka on ripustettu noin 1,5 m korkeuteen.

4. Syöttökoe
– 10 syöttöyritystä syöttölautaselle (halkaisija 60 cm). Syötön korkeus oltava vähintään 1 m syöttäjän pään yläpuolelle.

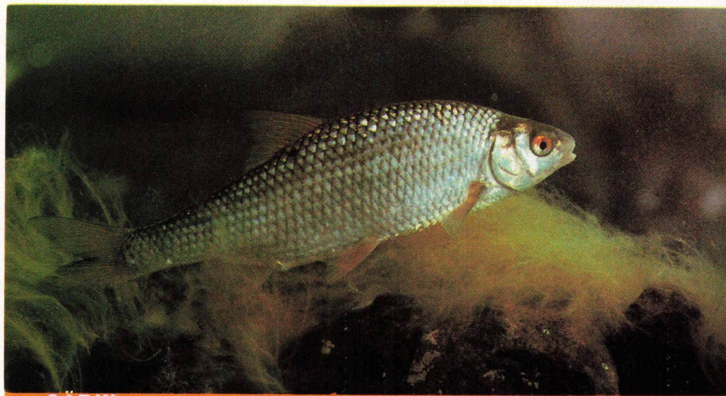
5. Kopittelukilpailu
– heittele palloa kaverisi kanssa (etäisyys 10 m) minuutin aikana niin monta kertaa kuin ehditte.

6. Tarkkuuslyönti
– rakenna 20–30 metrin päähän lyöntipaikasta 5–7 metrin levyinen portti, vaikkapa kahdesta räpylästä (osumaa) ja laske portin sisältä menneet lyönnit.

Jos haluat POPS-tarran, hae omasi Hippo-pankistasi. Siellä tiedetään muutakin pesiksestä.

HAUKI

SÄRKI

LAHNA

LOMANVIETTÄJÄN SAALISKALAT

TEKSTI: RIITTA-EMO KUVAT: LUONNONKUVA-ARKISTO

● ***Kesäloma ja jännittävät kalaretket! Haluathan kuulua kunnon kalamiesten arvokkaaseen kaartiin? Tunnethan saaliskalasi? Tiedätkö milloin kannattaa lähteä kalaan? Tässä hiukan tietoa ja ohjeita lomakalastajalle.***

Kalastaminen sisältää aina pisaran seikkailua ja saaliin saaminen on upea hetki. Joka kerran kun ongenkoho katoaa pinnan alle, käy mielessä värisyttävä toive: entäpä jos n y t tulee se järven suurin ahven – tai peräti lihava lahna...?

Kun kalaa lähdetään pyytämään vain kaveriporukassa, on joitakin asioita paras kysyä vanhemmilta etukäteen. Ovathan perheen kalastusluvat kunnossa? Missä paikoissa on sopivaa onkia, minne saa laskea katiskan? Näistä asioista on olemassa säännöt ja sopimukset, joita tulee noudattaa.

Kunnon kalamies ei koskaan lähde pyyntiin ilman tavoitetta, pelkästään huvin vuoksi. Kalaa pyydetään vain silloin kun sille on käyttöä. Jos perheen koira tai kissa syö kalaa, on se ihan reilu syy lähteä ongelle. Tai ehkä naapurin kissa hyväksyy kala-aterian? Siitä on paras sopia kissan omistajan kanssa etukäteen. Sen sijaan ei ole ihan reilua puolustella kalastusintoa sillä, että lokkilinnut kyllä korjaavat saaliin rantakiviltä. Luonnon eläinten asioihin ei pidä puuttua. Ne kyllä osallistuvat saalistukseemme hävittämällä tehokkaasti kalanperkausjätteet, mikä on tietysti paras tarkistaa seuraavana päivänä.

Siinäpä tuli esille toinen kunnon kalamiehen ominaisuus – kalastaja perkaa aina itse saaliinsa.

On upeaa viedä keittiöön ruuanlaittajille oikealla tavalla puhdistettu kalansaalis ja sanoa että tässä tuon päivälliskalat. Se on nuorelle väelle suorastaan hieno tilaisuus osallistua perheen elatukseen. Voiko kuvitella maukkaampaa kesäateriaa kuin suurustettu kalakeitto, jonka ainekset on itse juuri pyydystänyt?

Kalaretki alkaa siis sillä, että sovitaan perheen ruokapuolen huoltajien kanssa saaliin käytöstä. Kalaahan ei kesällä voi säilyttää juuri olenkaan eikä lemmikkieläimille pidä joka päivä antaa kalaa, vaikka ne söisivätkin sitä mielellään. Ruokalistasta on neuvoteltava. Samalla ruuanlaittaja antaa ohjeet, miten kalat eri käyttöä varten perataan.

Pyyntivehkeet kuntoon ja sitten lähdetään... stop! Milloin lähdetään? Se riippuu pyyntitavasta. Jos lähdet ongelle tai peräti heittovavalla yrittämään, ei kannata lähteä mihin aikaan tahansa. Varhainen aamu on ka-

lastajan hetki. Ylös vain aamukasteen aikaan! Silloin kalakin on vilkkaasti ruokaa etsimässä. Keskipäivän aikaan kala laiskottelee suvantopaikassa.

AHVEN

Toinen päivän saalistuskausi alkaa iltapäivällä ja kestää aina auringonlaskuun. Joskus kuudentoista aikoihin onkimiehen saaliskalat lähtevät taas liikkeelle aterian toivossa.

Jos laskee katiskan, on pyyntiajan pituus tärkeä. Kesän kuumana aikana on iltapäivällä laskettu katiska paras käydä kokemassa jo seuraavana aamuna. Vuorokausi voi olla liian pitkä aika häkkiin uineelle kalalle.

Entä varusteet? Muistitko haavin ja kalapuukon? Puukon käytössä on oltava varovainen ja se on aina pidettävä tupessa. Tarvitset sitä kalan tappamiseen ja perkaamiseen. Vedestä nostettu kala on heti tapettava. Kivelläkin voi iskeä kalaa niskaan, mutta silloin se menee aika pahasti rikki. Puukonpisto niskaan on paras tapa, pyydä vanhempia opettamaan se sinulle.

Tunne saaliisi

Tunnetko tavallisimmat saaliskalat, jotka myös ovat hyviä ruokakaloja? Ongella saat eniten ahvenia ja särkiä, ja jos oikein hieno tuuli puhaltaa, saat onkeesi ehkä lahnankin. Tavallisimmin lahja ui katiskaan ja sieltä voit löytää myös jurottavan hauen, joka on erinomainen ja monikäyttöinen ruokakala.

■ **Ahven** on Suomen yleisin saaliskala silakan jälkeen. Yleinen se on muuallakin, se tunnetaan hiukan erilaisina muunnelmina koko Euroopassa. Länsi-Aasiassa, Spieriassa ja Pohjois-Amerikassa. Meikäläinen ahven on vihreä, kyljistään kellanvivahteinen, ja sen selkäharjasta alaspäin kulkee voimakkaita tummia juovia. Selässä on komea kovapiikkinen selkäevä ja pyrstö sekä vatsaevät ovat punertavat. Yleisimmin ahvenen paino on muutaman kymmenen gramman ja muutaman sadan gramman välillä. Suurin Suomessa saatu ahven painoi – arvaas! – 3,6 kg.

Ahven on petokala, pienestä pitäen se syö muita vesieläimiä. Kesällä se liikkuu parvissa rantojen ja karien tuntumassa ja syöksyy vesikasvien seasta saaliinsa kimppuun. Pienikin ahven jytyää ongessa melkoisesti ja monta varmasti menetätkin.

■ **Särki** on sinulle tietenkin tuttu, helposti saatava onkikala hopeankirkkaine kylkineen ja punaisine silmineen ja evineen. Se on yleinen koko Suomessa ja muualla Pohjois-ja Keski-Euroopassa sekä Aasiassa. Särki on parvikala ja viihtyy matalissa järvissä sekä rantamatalikossa, erityisesti rehevässä vesikasvustossa.

Ruotoinen kalahan se on mutta sen voi valmistaa ihan maukkaaksi monellakin tapaa. Se on sitkeä eläjä ja viihtyy sellaisissakin jo pilalle rehevöityneissä vesistöissä, missä muilla kaloilla on toimeentulovaikeuksia.

■ **Lahnan** saatat löytää katiskasta, mutta se voi myös napata mato-onkeen. Silloin keinottele se varovasti ja ovelasti rannalle! Lahna on arka kala ja voi tarttua koukkuun ihan näykkäisten, kevyesti.

Lahnan tunnet sen sivuilta litistyneestä ruumiista ja pienestä, säikähtyneen näköisestä päästä. Nuori lahna on hopeanvärinen ja vanhempi hohtaa messingiltä. Koko määräytyy iästä, noin 10–15 vuotta kuluu kunnes lahna painaa kilon.

Lahna elää pohjan tuntumassa ja tonkii torvimaisella suullaan pohjamutaa melkein pystyasennossa. Joskus se vaeltelee parvissa pitkin rannikkovesiä ja silloin voit osua hienoon onkipaikkaan – keskelle lahnaparvea. Se tietää herkkuateriaa, sillä lahnan voi monella tavalla valmistaa mainioksi ruuaksi. Alle kilon painoisena se on kuitenkin liian ruotoinen ja mauton.

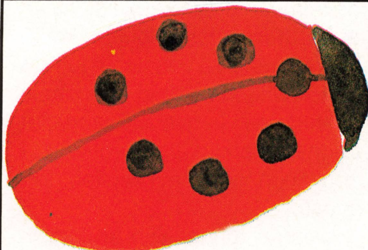
■ Kalastajan toivesaalis on **hauki,** pohjoisen pallonpuoliskon järvien saaliinhimoisin petokala. Runsaalla ja vahvalla hampaistolla varustettu hauki syö kalaa, jopa vesilintuja; se voi käydä itsensä kokoisen saaliin kimppuun. Hauki on pitkänomainen puikula, jolla on litteäkuonoinen pää. Väriltään se on vihertävä ja kyljissä on keltaisia pilkkuja. Tämä väritys auttaa sitä väijymään kasvillisuuden seassa täysin huomaamattomana, kunnes se ampaisee saaliskalan kimppuun.

Hauki on laiska kala, se viettää aikaansa enimmäkseen väijyen saalista ja iskee mieluiten liikkuvaan kalaan. Mato-ongella ei kannata yrittää, mutta särjen kyljen välkähdys voi houkutella sen katiskaan. Varo sen hampaita, kun ravistat sen ulos pyydyksestä!

Hauki voi kasvaa pelottavan isoksi: suurin Suomessa pyydystetty hauki painoi yli 25 kiloa.

■ Hyvää kalaonnea ja osoita olevasi saaliisi arvoinen kalastaja! Lopuksi: kunnon kalastaja ei koskaan unohda pyydyksiään veteen, ei mato-onkea rannalle koukku vedessä eikä katiskaa päiväkausiksi kokematta.

Tämä on leppäkertuksi maalattu kivi.

Kiven voi maalata myös raidalliseksi.

Joskus voi käydä niin, että on yksin: kaverit ovat matkoilla tai itse on mökillä, eikä ikätoveria näy mailla halmeilla. Silloin on tietysti keksittävä puuhia, jotka voi tehdä yksin ja joiden parissa viihtyy ja saa ajan kulumaan.

Yksin ollessa aika rientää tietysti lukiessa, piirrellessä tai maalatessa. Silloin on hyvä myös kirjoittaa kirjeitä tai pitää päiväkirjaa. Mutta voi tehdä mieli tehdä muutakin.

Yksinäisten päivien varalle kannattaa kerätä materiaalia etukäteen: kyniä, värejä, paperia, liimaa, kiviä, tyhjiä tulitikkurasioita, poltettuja tulitikkuja, postikortteja, vanhoja kuvalehtiä, käpyjä, lankaa... Niiden parissa jo saa aikansa kulumaan muutaman päivän, toivottavasti.

TEKSTI JA PIIRROKSET JOHANNA JOKIPALTIO

LOMALAISEN PUUHIA

● *Kun on kesä ja kaunis ilma, ei tekemisestä varmaankaan ole puutetta. Silloin voi leikkiä pihalla ja puistoissa, voi retkeillä, pyöräillä, uida, poimia kukkia tai käpyjä, kerätä kiviä...*

● *Mutta joskus kesälläkin sataa, saattaa sataa monta päivää peräkkäin, eikä silloin tee ehkä mieli ulos. Aika voi käydä pitkäksi ja mieleen nousee kysymys 'mitä mä tekisin'. Sama kysymys voi kummitella mielessä pitkillä matkoilla.*

Kynän ja paperia tarvitsee esimerkiksi silloin, kun keksii oman salakirjoituksen. Anna jokaiselle kirjaimelle joku tunnus, vaikka numero tai kuvio.

Sitten vain kirjoittelet viestejä ja vaikka runoja ikiomalla kielelläsi.

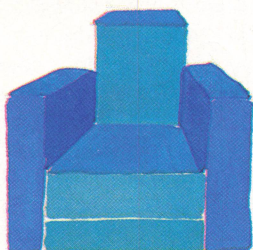
Jos teippaat tai sidot kaksi eriväristä kynää yhteen, voit piirtää jännittäviä kuvia.

Kiviä on hauska maalata. Tee niistä leppäkerttuja tai muita pilkullisia olentoja tai kukikkaita kumpuja, ruuduta niitä tai raidoita. Tällaista kiveä voi käyttää sitten vaikka paperipainona pöydällä tai pyyheliinan kulmien päällä tuulisella rannalla. On hyvä, jos kiven voi lakata, etteivät värit lähde kostealla säälläkään.

Kiviä voit myös liimata yhteen ja tehdä niistä eläimiä, ihmisiä, peikkoja. Kivihahmot sopivat hyvin samoihin leikkeihin kuin käpyistäkin tehdyt otukset. Käpyeläimille saat jalat tulitikuista tai muista tikuista.

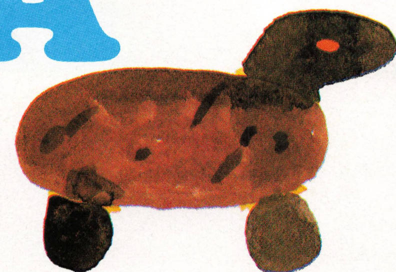
Tyhjistä tulitikkurasioista voi päällystää pieniä huonekaluja. Niitä voi käyttää myös rakennuspalikoiden tapaan. Jos rasioita on oikein paljon, on hauska tehdä pitkä letka. Aseta rasiat lattialle pystyyn noin kolmen sentin välein. Kun kaikki rasiat ovat paikoillaan, näpäytä toisesta päästä yksi rasia kumoon: se kaataa seuraavan, se seuraavan ja niin edelleen. Ja sitten voi aloittaa alusta.

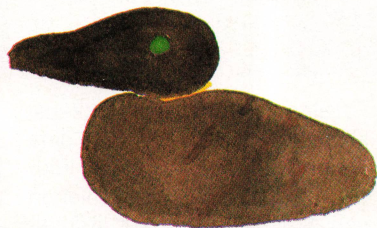
↓ Tämä tuoli on liimattu yhteen viidestä tulitikkurasiasta.

← Peilipöytä syntyy viidestä tyhjästä tulitikkurasiasta. Liimaa ne yhteen ja päällystä paperilla. Laatikoiden alle tarvitset tukipahvin.

Kivistä saa liimaamalla hauskoja otuksia. Niille voi maalata silmät, ja hiukset syntyvät langasta tai naavasta.

Poltetuista tulitikuista on hauska liimata pannunalustoja. Mikään ei estä yrittämästä pikkumökin rakentamistakaan, mutta silloin voivat pinsetit olla tarpeen.

Jos sinulla on paljon vanhoja postikortteja, saat niistä aikaan korttitaloja ja korttikyliä. Ja jo yhdestä postikortista voit leikata palapelin itsellesi.

Vanhoista kuvalehdistä on hauska leikellä kuvia tai kuvien osia ja liimata niistä uusia kokonaisuuksia. Hyvin helppoa on tehdä vaikka hullunkurisen perheen muotokuva tai ihmeellisten eläinten tarha. Jos taas leikkaat irtokirjaimia, voit yrittää tehdä niistä uusia sanoja.

Langasta saat sormella virkaten kengännauhat, nyöriä tekemällä vyön tai kaulakoristeen, tupsulla voi kopitella tai sen voi liittää nyörin koristeeksi ja langanpätkistä voi liimata kuvia.

Pitkällä matkalla

Etenkin henkilöautolla matkustettaessa on keksittävä tekemistä, joka ei vie tilaa ja sietää tärinää. Mitä vähemmän välineitä tarvitaan, sen parempi. Suu on silloin mitä käyttökelpoisin, ja mielikuvitus.

Jatkokertomuksen tekoon voi osallistua koko autollinen, mutta käy se jo kahdeltakin. Ensimmäinen kertoja aloittaa jonkun kertomuksen, mielellään itse keksimänsä. Toiset jatkavat kukin vuorollaan vieden tarinaa eteenpäin.

Samantapainen, mutta enemmän muistamista vaativa on leikki, jonka nimi voisi olla vaikka 'Minä läksin matkalle'. Ensimmäinen leikkijä sanoo: 'Minä läksin matkalle ja otin mukaani mummoni'. Toinen jatkaa vaikka näin: 'Minä läksin matkalle ja otin mukaan mummoni ja makkaraa'. Seuraavien on lisättävä mukaan otettaviin aina yksi sana ja muistettava myös edelliset oikeassa järjestyksessä. Leikki loppuu, kun viimeinenkään leikkijä ei enää muista mitä on sanottu.

Matkalla ollaan seuraavassakin leikissä. Ensimmäinen leikkijä sanoo: 'Olen kuullut, että olet matkalla Mikkeliin. Mitä aiot siellä tehdä?' Vierustoverin on äkkiä keksittävä vastaus, jonka kaikki sanat alkavat paikkakunnan nimellä. Tässä käy vastaukseksi esimerkiksi: 'Maistelen maukkaita mansikoita'. Vastauksen antaja saa sitten jatkaa, kunhan vaihtaa paikkakunnan nimeä ja alkukirjainta.

Matkan aikana voi yrittää tunnistaa liikennemerkkejä ja ajaja saa ratkaista oliko tunnistus oikea. Tai koko autollinen voi etsiä tien varrelta aakkosia. Aakkoset etsitään järjestyksessä alusta loppuun: etukäteen kannattaa päättää mitkä vierasperäiset kirjaimet jätetään pois. Kirjaimen saa poimia mistä tahansa, liikennemerkistä, kadun nimestä, kauppojen kylteistä, huoltoasemilta.

Sanoille voi keksiä loppusointuja; hukka- tukka- sukka- rukka ja niin edelleen. 'Laiva on lastattu'-leikkikin sujuu autossa, jos ei heitellä mitään, vaan sanotaan seuraavan vastaajan nimi tai vastataan istumajärjestyksessä. Leikissä voi käyttää eri kirjaimilla alkavia eläimiä, kasveja, paikkakuntia tai etunimiä.

Myös puuttuvien sanojen etsiminen on hauskaa. Joku sanoo kaikkien tuntemasta runosta tai laulusta pätkän, mutta jättää sanan tai pari keskeltä pois ja toisten on keksittävä puuttuvat sanat. Vaikka näin: 'Kas ... latvassa ... alla on ... pienoinen oravalla'. No, tämä taisi olla aika helppo, puuttuvat sanat ovat kuusen, oksien ja pesä.

Kaksin – kolmin sisällä

Jos on kaksin tai kolmin tai suuremmalla joukolla sisällä sadetta pitämässä, ei aikakaan ehkä kulu ihan hitaasti. Monia yksin leikittäviä leikkejä tai automatkaleikkejä voi leikkiä joukollakin. Mutta jos silloinkin tulee mieleen se 'mitä tehtäis', niin mitä tehtäis?

Yhdessä on hauska kokata ja tehdä herkkuruokaa tai namuja. Silloin voi tehdä myös näytelmiä ja illalla lampun valossa esittää varjokuvia käsillä.

Kahdesta kertakäyttömukista tai tulitikkurasiasta saa puhelimen, kun sitoo niiden välille langan. Tällä puhelimella pystyy puhumaan huoneesta toiseenkin, kun lanka luurien välillä on tiukalla.

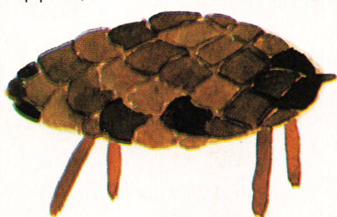
Kin-leikkiin tarvitaan erilaisia pieniä esineitä. Ne levitetään pöydälle ja leikkijät saavat katsoa niitä hetken. Sitten leikin ohjaaja poistaa yhden esineen tai vaihtaa kahden esineen paikkaa. Sen jälkeen leikkijät saavat taas katsoa pöytää ja yrittävät keksiä muutoksen.

Suurella joukolla leikkien keksiminen ei olekaan välttämättä vaikeata. Jokainen muistaa jonkun leikin ja kun sovussa päätetään mikä on juuri siihen hetkeen sopivin, riittää tekemistä toiseksikin päiväksi.

Iloisia kesäleikkejä ja askareita niin yksinolijoille, matkalaisille kuin isommillekin joukoille!

Mukipuhelimella voi puhua huoneesta toiseen.

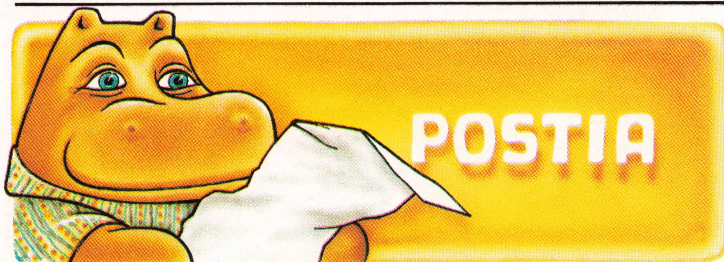
Tämä on käpylehmä. Jalat on tehty tikuista. Männynkävyistä tulee possuja.

Tulitikkurasialetka on hauska kaataa.

Tällaista kirjoitusta syntyy kahdella toisiinsa kiinnitetyllä kynällä. Kokeile myös piirtämistä.

Hyvät ystävät!

Kesä on jo niin ovella, että kohta se kolkuttaa. Ruoho alkaa viheriöidä ja kukat näyttää päätään ja me saamme vähentää sukkaa ja paitaa. On se mukavaa, suorastaan ihanaa!

Paitsi kevään eteneminen minua on ilahduttanut kovasti teidän kirjeenkirjoitusintonne. Kirjeitä tuli useita satoja. Onkin siksi parasta, että pitemmittä puheitta annan teille suunvuoron.

Tämä ensimmäinen kirje on päivätty Rantsilassa 1. 3. 1984 ja lähettäjä käyttää nimimerkkiä **Pirjo -84.** Jänniä kokemuksia Pirjolla on ollutkin.

Hei Henri Hippo! Olen 12 vuotta ja koulussa kuudennella luokalla. Halusin kirjoittaa meillä kulkevasta villistä ketusta, koska se on niin kiva.

Se asuu kai metsässä ja kulkee kylällä syömässä. Me kutsumme sitä Mikoksi ja Piipiksi. Piipiksi siksi, koska se piipittää. Se ei anna koskea, mutta ottaa ruokaa kädestä. Se tulee illalla usein 7–8 aikaan. Joskus se on käynyt päivälläkin ja me olemme ottaneet siitä kuvia. Se ei syö mitä ruokaa tahansa. Jos sille antaa perunoita tai karjalanpiirakoita niin se ei syö niitä. Jos sille antaa ison pullan tai jonkun muun suuren, niin se lähtee kaivamaan sitä piiloon. Se ei koskaan jätä ruokaa, vaan hautaa piiloon, jos ei jaksa syödä.

Niin se Pirjo kirjoitti. Liekö Mikko Piipi Hippojen sukua, kun on säästäväinen? Mene tiedä.

Porvoolaisella **Kirsi Ekmanilla** ei ole kettua, mutta on koira, joka jossain suhteessa muistuttaa edellistä kettua. Vai mitä mieltä olette?

Minulla on koira. Sen nimi on Linda. Se on lassie, 3-vuoias. Koirani tykkää paljon leikkiä. Kerran kun minä söin leipää ja katsoin ulos koirani nappasi salaa leivän. Se oli hassu juttu. Minun koirani on semmoista rotua, että se varastaa ruokapöydältä ruokaa mitä vain silmään pistää. Terveisiä kaikille koirien ystäville ja koirille!

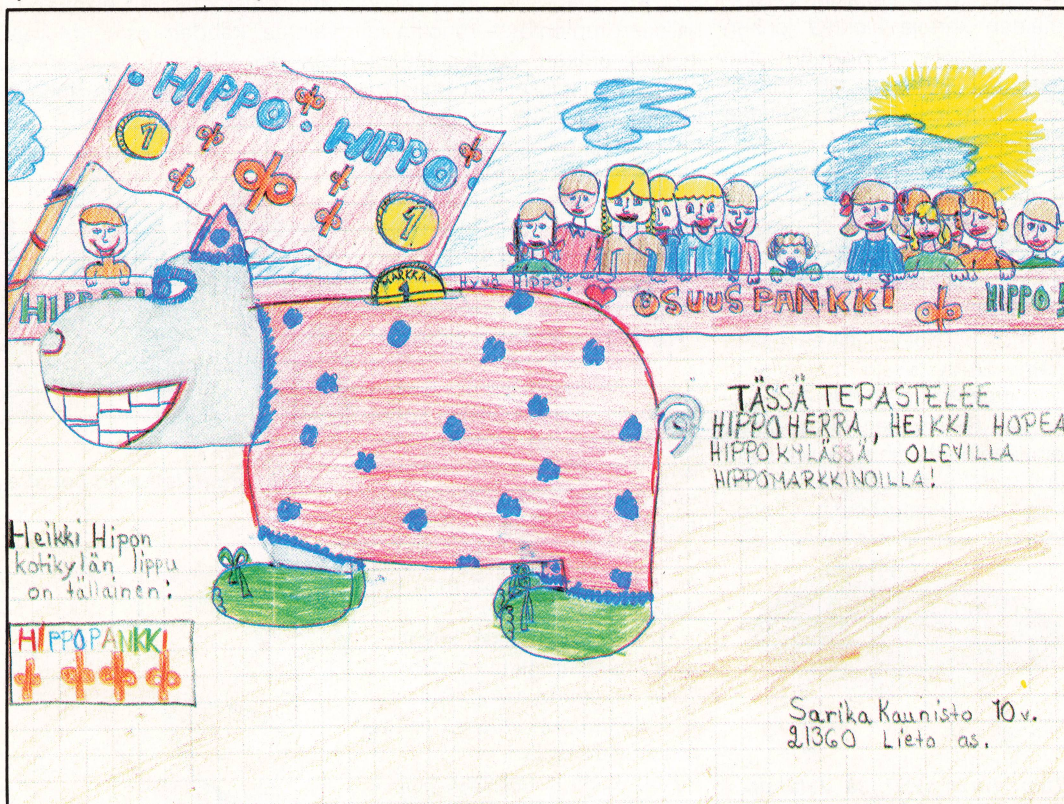
Monet ovat muistaneet minua Hippo-runoilla ja -saduilla. Seuraavan Hipon ystävyydestä kertovan sadun on kirjoittanut 13-vuotias **Minna Uski.**

Olipa kerran yksinäinen Henri Hippo, joka suri kovasti, kun Suomessa ei ole toista Hippovirtahepoa. Henri päätti mennä kirjastoon lukemaan virtahepojen historiasta. Mutta Hipon silmät pyöristyivät, kun hän tallusteli kohti etsimiään kirjoja. Ja arvatkaa, mitä hän näki? No, tietysti virtahepotytön yksin itkemässä. Ja niin Henri herrasmiehenä asteli tytön puheille ja kysyi: "Miksi sinä itket?". Tyttö vastasi, että hänellä ei ole ketään ystävää. Tytön nimi oli Siiri Hippo. Ja kummallekin löytyi ihan ikioma ystävä.

Sadun pienestä Hiposta on kirjoitanut 8-vuotias **Marika Kukko** Tuorilasta.

Pieni Hippo oli hyvin surullinen. Sitä ei ruokittu hyvin. Ennen oli kyllä ollut yllin kyllin, mutta nyt Hipon isäntä Altti oli kyllästynyt

Sarika Kaunisto, 10 v.

säästämiseen ja oli siirtynyt karkin ostoon. Siksi Hippo murehti ja eräänä päivänä se päätti karata. Se jätti Altille viestin, että: "Altti hyvä! Minä karkasin, kun minun vatsani on aina tyhjä. Toivoo Hipposi!". Kun Altti luki tämän hän ymmärsi tehneensä väärin ja lähti juoksujalkaa Hippoa etsimään ja niin löysikin sen. Hän rupesi uudelleen säästämään ja pian saikin 100:– kokoon.

Hipon ruokahuolista kirjoittaa porilainen **Anette Laurila** näin:

Hippo meni kauppaan ja osti sieltä luun,
siitä maukasta ja mehevää soppaa keitti, juu,
mutt' soppa loppui aikanaan
ja ruuatta jäi Hippo tää.
Mutt' Hippo rupes säästämään
ja osti pienen kanan ja kana rupes munimaan,
vaan Hippo keräs munat ja myi ne torille.
Nyt on rahaa Hipolla ja kana takaa sen,
ettei Hipolta lopu raha.

Mira Nousiainen, 10 v.

Nyt on tullut niin monta satua Hiposta, että on aika ottaa Satu, jonka on lähettänyt **Mira Nousiainen.**

Oli kerran Taru, jolla oli kaveri Satu. Taru ja Satu olivat hyviä kavereita, mutta eräänä päivänä Satu suuttui Taruun. Kukaan ei tiedä, miksi. Satu vain aina sanoi, että koska siinä on niksi. Mutta ei kuitenkaan kauan kestänyt, kun Satu ja Taru keskenään jo leikki. Taru kun kysyi, miksi suutuit, Satu vain nauroi.

Jussi Salin, 7 v.

Olisikohan siinä ollut se niksi, että on hauskempaa olla kaverukset ja ystävät, kuin riitapukarit?

Mitä sinulle kuuluu? Minulle kuuluu hyvää! Näinhän monet kirjeet aloitetaan. Tännekin on tullut monia kirjeitä, joissa hippolaiset kertovat kuulumisiaan. Niitä on hauska kuulla!

Tällaisia kirjoittelee 12-vuotias turkulainen **Eva-Liisa Kaimio:**

Minusta on kivaa, kun osuuspankki teki tällaisen oman lehden. (Niin minustakin, sanon minä, Henri Hippo.) Minulla ei ole yhtään lemmikkieläintä, sillä olen allerginen eläimille. Kouluni on iso, siinä on melkein 1000 oppilasta. Koulussamme on monenlaisia kerhoja, ja minä kuulun voikkakerhoon. Lisäksi soitan pianoa ja huilua ja olen kuorossa. Tililläni olevat rahat ovat melkein kaikki todistuksista saatuja ja sitten siellä on muita säästöjä. Minulla on keltainen Hippo-lipas ja se on melkein täynnä. Kerään kasveja ja säästän rahaa niihin. Olen aika huono säästäjä, sillä rahaa menee paperitavaroihin ja suloisiin posliiniesineisiin.

10-vuotias **Mari Veijola** Kemistä kertoo myös säästämisistään.

Minä olen säästänyt melkein 300;–, korkoakin on melkein 9:–. Olen opetellut piirtämään Kyllitädin piirustuskoulussa ja olen jo aika hyvä piirtämään. Minä tykkään hirveästi eläimistä. Minulla on kaloja, miekkapyrstöjä. Meidän kahdella naapurillakin on akvaariot. Meille ei voi ostaa muita eläimiä, koska isäni on allerginen, naapureissani ovat lapset allergisia. Tykkään myös maalaiseläimistä, kaikkein eniten hevosista. Käyn mummolassa ollessani katsomassa kahta hevosta. Niiden nimet ovat Ritinä ja Sekseli. Heippa!

Pia Simolin, 12 v.

Kai tähän vielä pari runoakin mahtuu. Keväästä kertoo niinivaaralaisen **Tarja Kontkasen** runo:

Kevät tulee joutuisasti,
jo on tullut tänne asti;
järvistäkin jäät jo lähtee,
yöllä ei näy monta tähtee.
Ruskeaa on kuloheinä,
paljastuu jo talon seinä,
peipolla on mato suussa,
käki kukkuu pihapuussa.

11-vuotias **Sari Rajasaari** muisti Hippoa pienellä runolla, jonka nimi on Pieni runo.

Oon Hippopankki nimeltäin ja istun yksin hyllylläin.
Katson lapsosia salaa, kun he syövät aamupalaa.
Kyllä jotain minäkin masuun onttoon ottaisin.
Jospa saisin herkutella edes kymmenpennosella!
Arkiaamuin sekin riittäis', Hippo siitäkin jo kiittäis.
Markka mulle oisi juhlaa, älä sitä karkkiin tuhlaa.

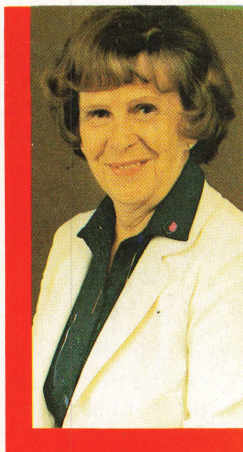
Muistattehan minua kirjeillänne kesäkiireittenne keskelläkin. Osoitteeni on **Hippo-lehti, PL 308, 00101 Helsinki 10.**

Aurinkoisin terveisin

Henri Hippo

JOUKKOJULKAISU

Hei, hei, hei!

Hurmaavaa, kun kukat tanssivat piirileikkiä ja linnut laulavat. – Kevät ja kesätehtäväksi ehdotan kukkien piirtämistä ja maalaamista. Tarkkailkaa oikein luonnonmalleja. Mikä kauneus ja runsaus! Tietysti voitte tehdä kimpun myöskin mielikuvituskukkasista.

Aurinkoisia kesäpäiviä
Toivottaa

Kylli-täti

Tiesitkö...

★ Tiesitkö, että Suomessa on tiedossa n. 3000 hiidenkiusta, joista vanhimmat ovat n. vuodelta 1200 eKr? Ne ovat varhaisimmat maanpinnalla olevat rakennelmat maassamme.

★ Tiesitkö, että vanhin tunnettu muurein ympäröity kaupunki on Jeriko, joka sijaitsee Jordanian alueella? Arkeologisissa tutkimuksissa on tultu siihen tulokseen, että Jerikossa saattoi olla 3000 asukasta jo vuonna 7800 eKr.

★ Tiesitkö, että itsenäisistä rannikkovaltioista on Monacolla kaikkein lyhin rantaviiva? Jos laitureita ja aallonmurtajia ei lasketa mukaan, on rantaviina pituus 5,61 km.